

ZAKON O DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST – NOV 66. A ČLEN

Pojasnilo DURS, št. 4230-2622/2011-1, 23. 3. 2011

V Uradnem listu RS, št. 18/11 je bil dne 15. 3. 2011 objavljen Zakon o dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost – ZDDV-1D, s katerim je dodan nov 66.a člen zakona. Ta zakon predstavlja podporo ukrepom, določenim v Zakonu o preprečevanju zamud pri plačilih – ZPreZP, ki je tudi objavljen v Uradnem listu RS št. 18/11.

ZDDV-1D je začel veljati 16. 3. 2011, ne uporablja pa se za račune, izdane pred uveljavitvijo tega zakona. Določbe ZDDV-1D se nanašajo le na uveljavljanje odbitka DDV pri neplačanih računih, ki jih je izdal davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, davčnemu zavezancu, identificiranemu za namene DDV v Sloveniji.

V nadaljevanju pojasnjujemo določbe novega 66.a člena in kazenske določbe, povezane s tem členom.

Davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, ki dobavitelju v roku, določenim z zakonom, ki ureja preprečevanje zamud pri plačilih (ZPreZP), računa ne plača ali ga plača le delno in **ki je od neplačanega računa že uveljavil odbitek DDV**, mora povečati svojo davčno obveznost v višini uveljavljenega zneska odbitka DDV po tem računu, ki je sorazmeren z neporavnanim delom obveznosti. Davčno obveznost mora povečati v davčnem obdobju, v katerem je glede na določbe ZPreZP nastopila zamuda, in sicer tako, da zmanjša znesek odbitka DDV.

V primeru, da davčni zavezanec zamuja s plačilom računa ali ga plača le delno, **ni pa še uveljavil odbitka DDV po tem računu**, ne sme uveljaviti odbitka DDV, ki je sorazmeren z neporavnanim delom obveznosti, niti v davčnem obdobju, v katerem je potekel rok za plačilo računa, niti v kasnejših obdobjih.

Ko davčni zavezanec naknadno v celoti ali delno plača račun, lahko uveljavi odbitek DDV po tem računu v davčnem obdobju, v katerem je poravnal obveznost, in sicer v delu, ki se nanaša na poravnani del obveznosti.

Davčni zavezanec mora ob predložitvi obračuna DDV davčnemu organu v elektronski obliki podati informacijo o neuveljavljanju odbitka DDV, o povečanju ali zmanjšanju odbitka DDV. To bo davčnim zavezancem prek sistema eDavki omogočeno pri oddaji obračuna za posamezno davčno obdobje, in sicer bodo v obrazcu DDV-O na voljo dodatna polja, v katera bo davčni zavezanec vpisal skupen (kumulativen) znesek neuveljavljenega, povečanega ali zmanjšane odbitka DDV. Ker bodo ta dodatna polja za podajanje informacije o odbitku DDV po 66.a členu zakona le informativne narave, bo moral davčni zavezanec te podatke vključiti tudi v polji 41 oziroma 42 obrazca DDV-O. Podatki v teh dodatnih poljih bodo lahko zaradi napak iz preteklih obdobj tudi negativni. Glede popravkov teh podatkov iz preteklih davčnih obdobj v tekočem obračunu in kaznovanja oziroma nekaznovanja zaradi prekrška velja enako kot za ostale popravke napak iz preteklih davčnih obdobj, ki jih davčni zavezanec vključi v tekoči obračun.

Za primere, ko davčni zavezanec ne bo povečal davčne obveznosti v višini uveljavljenega odbitka DDV po neplačanih računih ali ne bo predložil podatkov o povečanju davčne obveznosti, neuveljavljenem DDV in naknadni uveljavitvi odbitka DDV, je predpisana tudi kazenska določba. Davčni zavezanec je v tem primeru odgovoren za hujši davčni prekršek.

Ukrep iz prvega odstavka 66.a člena ZDDV-1 pa se ne nanaša na račune, na podlagi katerih davčni zavezanec prijavi denarne obveznosti v sistem večstranskega pobota v skladu z ZPreZP, niti na račune, na katere se prej navedeni zakon ne nanaša.

Če davčni zavezanec – dolžnik denarno obveznost po nastanku zamude prijavi v prvi krog obveznega večstranskega pobota pri upravljavcu sistema obveznega večstranskega pobota, ki sledi datumu nastanka zamude, mu davčno obveznost v višini uveljavljenega zneska odbitka DDV po tem računu ni treba povečati oziroma lahko še neuveljavljeni odbitek DDV po tem računu uveljavlja, ne glede na to, da računa ni plačal oziroma ga je plačal le delno.

Davčno obveznost po računu oziroma odbitek DDV po računu, ki je bil prijavljen v prvi krog sistema obveznega večstranskega pobota, pa v prvem krogu ni bil pobotan ali je bil pobotan le delno, ni treba povečati oziroma se odbitek DDV lahko v celoti uveljavi.

Če davčni zavezanec – dolžnik denarne obveznosti po nastanku zamude ne prijavi v prvi krog obveznega večstranskega pobota, se upoštevajo določbe prvega odstavka 66.a člena ZDDV-1, kar pomeni, da mora davčni zavezanec povečati davčno obveznost oziroma nima pravice uveljaviti odbitek DDV. Iz navedenega izhaja, da mora davčni zavezanec v primeru, če denarno obveznost ne prijavi v prvi krog po nastanku zamude, ampak šele v naslednji krog, povečati svojo davčno obveznost oziroma nima pravice do uveljavljanja odbitka DDV in o povečanju DDV podati informacijo na prej opisan način.

V skladu z drugim odstavkom 16. člena ZPreZP dolžnik ni dolžan v obvezni večstranski pobot prijaviti denarne obveznosti:

- katere plačilo je zavarovano z instrumenti za zavarovanje plačil, razen denarnih obveznosti, ki izvirajo iz menic, za katere se v 18. členu tega zakona zahteva prijava v večstranski pobot,
- v zvezi s katero poteka spor pri pristojnem sodišču ali v zvezi s katero poteka izvršilni postopek.

V primerih iz drugega odstavka 16. člena ZPreZP se določbe prvega odstavka 66.a člena ZDDV-1 glede obveznosti povečanja davčne obveznosti oziroma neuveljavljanja odbitka DDV ne uporabljajo.

ZPreZP v 3. odstavku 1. člena določa, da se ta zakon ne uporablja, če je bil nad dolžnikom začet postopek zaradi insolventnosti v skladu z zakonom, ki ureja postopke zaradi insolventnosti.

Iz navedenega izhaja, da mora davčni zavezanec začasno povečati svojo davčno obveznost oziroma začasno ne sme uveljavljati odbitka DDV le v primeru nastanka zamude pri plačilu računa in neprijave obveznosti po tem računu v prvi krog sistema obveznega večstranskega pobota. Kot je bilo že navedeno, je določena izjema za dolžnika, nad katerim je bil začet postopek zaradi insolventnosti.

Določbe glede obveznosti povečanja davčne obveznosti oziroma neuveljavljanja odbitka DDV se tako ne uporabljajo za denarne obveznosti, katere je dolžnik prijavil v prvi krog obveznega večstranskega pobota ter za denarne obveznosti, katere dolžnik v skladu z ZPreZP ni dolžan prijaviti v obvezni večstranski pobot.